

Forssan Suomalainen Yhteiskoulu v. 1916—1917.

Suomalainen sivistys on se kallis asia, jonka puolesta Forssan Yhteiskoulukin on jo kahdeksantoista vuotta voimiensa mukaan ahertanut. Kuten koko isänmaamme, kaikki sen lait ja laitokset, on Suomen koululaitoskin ollut jo monta vuotta suurimmassa vaarassa ja sen mukana suomalainen sivistys. Venäläistyttäminen on ollut se päämaali, johon entisen hallituksen kaikki uudistuspyrinnöt näyttivät tähtäävän. Ja vastarinnan mahdollisuutta ei näyttänyt olevan.

Ikäänkuin ihmeen kautta — vaikka tosin aivan luonnollisesti omien rikostensa ja vääryksiensä johdosta, kukistui vanha itsevalta Venäjällä ja sen alainen hallitus Suomessa. Ja tämän uudistuksen johdosta näyttää valkenevan mitä valoisin päivä Suomen sivistykselle. Jospa vaan me suomalaiset ymmärtäisimme antaa tarpeeksi arvoa juuri sivistykselle ja tiedoille! Sillä ainoastaan niitten nojalle sekä siiveellisen lainkuuliaisuuden pohjalle voi luja ja pysyvä tulevaisuus rakentua.

Forssan Yhteiskoulun asema näytti vielä vuosi takaperin synkältä. Paitsi niitä vaaroja, jotka olivat yhteiset koko Suomen koululaitokselle, uhkasi tätä koulua rahallinen pula. Tämä saatiin kuitenkin vältetyksi. Toimeenpannun kannatusten keräyksen kautta saatiin koolle yhteensä Smk 3,500:— ja Forssan Yhteiskoulun osanotto Yhdistettyjen yhteiskoulujen miljoona-arpajaisiin tuotti koululle Smk 46,256. Täten on koulun taloudellinen pohja nyt sangen vakava.

Tämän johdosta nostettiin kysymys koulutalon lunastamisesta osakeyhtiöltä „Koulutalo” itse koulun omaksi, joka

kysymys tätä kirjoitettaessa on vielä lopullisesti ratkaisematta. —

Muullakin tavalla on koulumme saanut nauttia avustusta sen suosijoilta. Johtokunnan varapuheenjohtajan, vapaaherra K. E. Palménin täyttäessä 60 vuotta 28 p. tammikuuta antoi hän koulun johtokunnalle 5,000 markan pankkitalletuksen sekä näin kuuluvan lahjoituskirjan:

„Forssan Yhteiskoulun johtokunnalle.

Kun 17 vuoden aikana, jolloin olen ollut jäsenenä Forssan Yhteiskoulun johtokunnassa, usein olen huomannut suuren stipendien puutteen vallitsevan tässä koulussa, jossa varattomia oppilaita on verrattain paljon, pyydän tänään, jolloin täytän 60 ikävuotta, saada lahjoittaa viisituhatta (5,000) markkaa stipendirahastoksi, josta korot koulun johtokunnan harkinnan mukaan ovat jaettavat varattomille ja ahkeroilta oppilailta, jotka menestyksellä ovat läpikäyneet vähintään neljä luokkaa tätä koulua. Jos useita yhtä ansiokkaita ehdokkaita opettajiston puolelta ehdotetaan stipendioita saamaan, olkoon Forssan Osakeyhtiön työntekijäin lapsilla etuoikeus.

Stipendirahastoa, jonka aina pitää olla talletettuna pääomatilillä Suomen Yhdyspankissa, ei saa pääoman suhteen vähentää, mutta kyllä suurentaa, jos korko jonakin vuonna osaksi tai kokonaan ei tulisi käytetyksi stipendioiksi.

Jos Forssan Yhteiskoulu kokonaan lakkaisi, tulee Forssan kunnallislautakunnan jakaa stipendioita, kuten yllä säädetään, Forssassa asuvien perheiden lapsille, jotka käyvät oppikouluissa muualla.

Toivoen, että tämä lahjoitukseni tulee hyödyttämään Forssan Yhteiskoulun toimintaa piirrän

Suurella kunnioituksella

K. E. Palmén.

Forssassa, Tammikuun 28 p:nä 1917.”